

Lukiodiplomiselvitys 2020

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama lukiodiplomeita koskeva selvitysryhmä jätti 12.1.2021 selvityksensä ministeriölle. Selvityksessä on kuvattu diplomien nykytilaa sekä esitetty diplomijärjestelmän kehittämissuoritukset sekä niistä aiheutuvat muutostarpeet ja kustannukset. Pyydämme teitä tutustumaan mainittuun selvitykseen ja ottamaan kantaa jäljempänä esitettyihin kysymyksiin.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kunkin kysymyksen kohdalla viitataan raportin kyseiseen tekstikohtaan.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriölle viimeistään 26.2.2021.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat johtaja Tiina Silander, (tiina.silander@minedu.fi) ja opetusneuvos Heikki Blom (heikki.blom@minedu.fi).

Linkit

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-852-6> - Lukiodiplomiselvitys 2020

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Ada Äijälän koulu O/Y
Ahlmanin koulun Säätiö sr
Ahvenanmaan maakuntahallitus
Aikuislukuioiden opettajat AIO ry
Aikuislukuliitto ry

Aineopettajaliitto AOL ry
Akaan kaupunki
Akava ry
Alajärven kaupunki
Alavuden kaupunki
Alkuopetuksen Opettajain Liitto AOOD ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Apollon Yhteiskoulun Kannatusyhdistys ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Aurinkorannikon suomalaisen koulun kannatusyhdistys ry
Biologian ja Maantieteen Opettajien liitto BMOL ry
Björneborgs svenska samskolas aktiebolag
Centria-ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Englantilaisen koulun säätiö sr
Enontekiön kunta
Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opettajien liitto EKKOL ry
Erilaisten oppijoiden liitto ry
Espoon kaupunki
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Filosofian ja elämäntiedon opettajat FETO ry
Finlands Svenska Läraförbundet FSL rf
Finlands Svenska Skolungdomsförbundet FSS rf
Finsklärläroforeningen rf
Forssan kaupunki
Förbundet Hem och Skola i Finland rf
Föreningen för Svenska samskolans i Tammerfors upprätthållande rf
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin eurooppalainen koulu
Helsingin kansainvälisen koulun vanhempainyhdistys ry
Helsingin kaupunki
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu
Helsingin Rudolf Steiner -koulun kannatusyhdistys ry
Helsingin Uusi yhteiskoulu Oy
Helsingin yliopisto

Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry
Huittisten kaupunki
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeenkyrön kunta
Ihmisoikeusliitto
Iin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Isonkyrön kunta
Itä-Hämeen kansansivistystyön säätiö sr
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiö sr
Itä-Suomen yliopisto
Jakobstad stad / Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juuan kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Jyväskylän yliopisto
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaarinan kaupunki
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kalevan lukion kannatusyhdistys ry.
Kangasalan kaupunki
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannuksen kaupunki
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Kaustisen kunta
Kehittämiskeskus Opinkirjo
Kemijärven kaupunki

Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keskustan eduskuntaryhmä
Kesälukioseura ry
Keuruun kaupunki
Kimitoöns kommun / Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kokoomuksen eduskuntaryhmä
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholms kommun / Mustasaaren kunta
Kosken TI kunta
Kotitalousopettajien liitto ry – Hushållslärarnas förbund rf
Kotka Svenska Samskolas Garantiförening r.f.
Kotkan kaupunki
Koulujen Musiikinopettajat ry
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouluyhdistys Pestalozzi Schulverein Skolföreningen r.y.
Kouvolan kaupunki
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä
Kristinestad stad / Kristiinankaupunki
Kronoby kommun / Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kulosaaren yhteiskoulun osakeyhtiö
Kunnallinen Työmarkkinalaitos
Kuopion kaupunki (3)
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kuurojen Liitto ry
Kuusamon kaupunki
Kuvataideopettajat ry – Bildkonstlärarna rf
Kärsämäen kunta
LAB-ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Lahden Rudolf Steiner-koulun Kannatusyhdistys ry
Lahden yhteiskoulun säätiö sr
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu

Lapin yliopisto
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Lapsiasiavaltuutettu
Lapuan kaupunki
Latinankielen opettajien yhdistys ry – Latinlärarnas förening rf
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistys ry
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liike Nyt -eduskuntaryhmä
Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat LIITO ry
Limingan kunta
Lohjan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Loviisan kaupunki
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousopettajat MMO
Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maanviljelyslyseon osakeyhtiö
Malax kommun / Maalahden kunta
Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry
Merikarvian kunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Munkkiniemen koulutussäätiö sr
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksien kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad / Uusikaarlepyy
Näkövammaisten Liitto ry
Närpes stad / Närpiön kaupunki

Oikeusministeriö
Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Oulunkylän yhteiskoulun kannatusyhdistys r.y.
Outokummun kaupunki
Oy Helsingin Yhteiskoulu ja Reaalilukio
Padasjoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad / Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun / Pedersören kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Perussuomalaisten eduskuntaryhmä
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkkalan kunta
Pohjois-Haagan yhteiskoulu oy
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Portaanpää ry
Porvoon kaupunki
Posion kunta
Pro Lukio ry
Psykologianopettajat PSOP ry
Pudasjärven kaupunki
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki
Raudaskylän Kristillinen Opisto r.y.

Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Ruotsalainen eduskuntaryhmä
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Savitaipaleen kunta
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta
Sivistystyönantajat ry
Skolgarantiföreningen r.f.
Sodankylän kunta
Someron kaupunki
Solkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomalaisen yhteiskoulun osakeyhtiö
Suomalais-venäläinen koulu
Suomen Adventtikirkko
Suomen ainedidaktinen tutkimusseura
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto ry
Suomen englanninopettajat ry
Suomen erityiskasvatuksen liitto Sel ry – Finlands specialpedagogiska f
Suomen espanjanopettajat ry
Suomen harjoittelukoulujen opettajat SUHO ry
Suomen italianopettajien yhdistys ry
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen Kesäyliopistot ry

Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL)
Suomen Luokanopettajat ry
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ry
Suomen Lähilukioyhdistys
Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL ry
Suomen Opinto-Ohjaajat Ry, Studiehandedarna i Finland rf
Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry
Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen ranskanopettajain yhdistys ry
Suomen Rehtorit ry
Suomen ruotsinopettajat ry
Suomen Saksanopettajat ry
Suomen uskonnonopettajain liitto SUOL ry
Suomen vanhempainliitto
Suomen venäjänopettajat ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen Ylioppilaskuntien Liitto ry
Suomen Yrittäjät ry
Suomi toisena kielenä -opettajat
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Svenska Finland Folkting
Svenska handelshögskolan
Svenska modersmåsläraryöreningen i Finland rf
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taideyliopisto
Taivalkosken kunta
Talous ja Nuoret TAT ry
Taloustiedon opettajat TTOP ry
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen kaupunki
Tampereen Steiner-kouluyhdistys r.y.
Tampereen Yhteiskoulun Säätiö sr
Tampereen yliopisto
Tasa-arvovaltuutettu
Tekniikan opettajat TOP ry
Teknisten aineiden opettajat TAO ry
Tekstiiliopettajaliitto TOL ry
Tervolan kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK Ry
Tornion kaupunki
Touko Voutilaisen koulusäätiö sr
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki

Turun yliopisto
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Töölön Yhteiskoulu Osakeyhtiö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenkaupungin kaupunki
Vaaan kunta
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan kaupunki
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki
Vapaa-ajattelijain Liitto ry
Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä
Vesannon kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Vihreä eduskuntaryhmä
Viipurin Reaalikoulu Oy
Viitasaaren kaupunki
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun / Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yksityiskoulujen Liitto ry
Ylioppilastutkintolautakunta
Ylitornion Yhteiskoulun Kannatusosakeyhtiö
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äidinkielen opettajain liitto ry
Äänekosken kaupunki

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

- a) lukiokoulutuksen järjestäjän roolissa
- b) lukion rehtorin roolissa
- c) lukion opettajan tai opinto-ohjaajan roolissa
- d) opiskelijan roolissa
- e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa
- f) korkeakoulutuksen järjestäjän roolissa
- g) korkeakoulutuksen opiskelijavalintahenkilöstön roolissa
- h) korkeakoulun opetushenkilöstön roolissa
- i) kansalaisena
- j) muussa roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

- 1) Vastaavat täysin
- 2) Vastaavat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät vastaa juurikaan
- 5) Eivät vastaa laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

- 1) Vastaavat täysin
- 2) Vastaavat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät vastaa juurikaan
- 5) Eivät vastaa laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

- 1) Ovat täysin
- 2) Ovat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät ole juurikaan
- 5) Eivät ole lainkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

- 1) Ovat täysin
- 2) Ovat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät ole juurikaan
- 5) Eivät ole lainkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

- 1) Ovat täysin
- 2) Ovat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät ole juurikaan
- 5) Eivät ole lainkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

- 1) Ovat täysin
- 2) Ovat jossain määrin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät ole juurikaan
- 5) Eivät ole laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

G) Luvussa 8 esitettiin selvitysryhmän johtopäätökset ja suositukset. Seuraavissa kohdissa pyydämmekin teitä ottamaan kantaa selvitysryhmän esittämiin johtopäätöksiin ja suosituksiin.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmasi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko-/virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä

- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä

- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- 1) Olen täysin samaa mieltä
- 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

- o 1) Olen täysin samaa mieltä
- o 2) Olen jokseenkin samaa mieltä
- o 3) En ole samaa, enkä eri mieltä
- o 4) Olen jokseenkin eri mieltä
- o 5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Selvitysryhmän esityksen mukaan lainsäädännöllisesti johtopäätökset ja suositus -osiossa esitetyt toimet aiheuttaisivat muutoksia useaan lukiokoulutusta säätelevään lakiin ja asetukseen. Kolmen lukiodiplomin ulottaminen jokaista lukiokoulutuksen järjestäjää velvoittavaksi aiheuttaisi seuraavat muutostarpeet:

- Muutos lukiolain (714/2018) 11 §:n 2 momenttiin.
- Lisäksi lukioasetuksen (810(2018) 10 §:n 1 momentin soveltamiskäytäntöön tulisi muutos, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö voisi halutessaan hoitaa informaatio-ohjauksella. Ylioppilastutkinnon rakenteeseen esitetyillä muutoksilla olisi myös säädösvaikutuksia.
- Ylioppilastutkinnosta annettua lakia (205/2019) jouduttaisiin muuttamaan 10 §:n (ylioppilas-tutkinnossa suoritettavat kokeet) ja 19 §:n osalta (tutkintotodistus) sekä mahdollisesti 3 §:n osalta (ylioppilastutkinnon kokeet).
- Lukiolakia (714/2018) tulisi vastaavasti muuttaa 39 §:n 2 momentin osalta (todistukset). Opetussuunnitelmallisesti johtopäätökset ja suositus -osiossa esitetyt toimet aiheuttaisivat muutostarvetta lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a), kohtaan 3.1. / opintojen rakenne, kohtaan 5.6. todistukset ja niihin tehtävät merkinnät sekä kohtaan 6.23. / lukiodiplomit. Lisäksi tulee varmistaa, soveltuuko valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettu laki (884/2017) sellaisenaan näihin muutoksiin.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Johtopäätös-luvussa selvityshenkilöt suosittelevat kolmen oppiaineen lukiodiplomin muuttamista koulutuksen järjestäjää velvoittavaksi. Yhteensä ns. pohjakursseja näissä lukiodiplomeissa edellytettäisiin 12 kappaletta. Näissä oppiaineissa lukiodiplomien suorittamisen rakenteet selvityshenkilöiden kyselyn mukaan jo aika hyvin kunnossa.

Selvityksen vastausprosentit todettiin jääneen alhaisiksi.

Valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018) sekä lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa kuvataiteessa sekä musiikissa on opiskelijalle tarjolla kaksi pakollista lukiokurssia sekä kaksi valtakunnallista syventävää lukiokurssia. Liikunnassa on vastaavasti kaksi pakollista ja kolme valtakunnallista syventävää lukiokurssia.

Näiden tietojen perusteella voitaneen selvityshenkilöiden mukaan arvioida, että kovin suuria kustannuspaineita poh-jakurssien lisäjärjestämisen osalta ei aiheutuisi. Lukiodiplomin suorittaminenhan aiheuttaisi myös lukiodiplomikurssien järjestämistarvetta ja tätä selvityshenkilöiden tekemän kyselyn mukaan ei toteuteta jo-kaisessa lukiossa kaikissa näissä aineissa.

Mikäli kolmen lukiodiplomin järjestäminen ulotetaan kaikkia koulutuksen järjestäjä velvoittavaksi, selvityksessä esitetään, että lukiokoulutuksen kustannuspohjaan, josta valtionosuus määräytyy, lisättäisiin yhteensä 4,05 M€. Tätä on perusteltu sillä, että kaikki lukiodiplomikurssit tulisivat huomioiduksi kustannuspohjaan. Tätä kustannusta voidaan merkittävästi alentaa luomalla kansallinen rakenne etä- ja virtuaaliopetuksen varaan pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien osalta.

Selvityshenkilöt eivät esitä lukiodiplomien pohjakurssien ulottamista lukiokoulutuksen kustannuspoh-jaan, koska selvityksen mukaan niiden rakenteet ovat jo suurelta osin kunnossa. Raportis-sa on laskettu, että niiden lukiodiplomien osalta, joissa näitä diplomeita ei ole voitu järjestää, lisäkurssien tarve olisi 519 kurssia.

Kaiken kaikkiaan kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiokurssien laajentaminen kaikkia koulutuksen järjestäjä velvoittaviksi aiheuttaisi 1 650 lukiokurssin lisätarpeen. Näistä kurseista 68,5 % olisi lukiodiplomikursseja, joita esitetään siis kustannuspohjaan. Lukioilta puuttuu myös diplomien suorittamiseksi vaadittavia pohjakursseja, 31,5 % 1 650 lukiokurssista.

Mikäli selvityshenkilöiden suositus lukiodiplomien aseman vahvistamisesta osana yo-tutkintoa etenisi, se aiheuttaisi ulkopuolisen arvioinnin toteuttamisen osalta lisäkustannuksia. Selvityshenkilöt esittävät, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyisi perustettavan kansal-lisen arviointiverkoston kautta. Yksittäinen lukiodiplomi korvattaisiin tälle verkostolle 94 €:n korvauksella (sis. sivukulut). Jos oletetaan, että muutos kasvattaisi lukiodiplomien mää-rää nykyisestä 6,3 prosentista ylioppilaita 15 prosenttiin ylioppilaista, kustannusvaikutus olisi n. 0,41 M€. Tässä laskelmassa on tukeuduttu vuoden 2019 yo-tutkintonsa valmiiksi saaneiden ylioppilaiden lukumäärään.

Ylioppilastutkintolautakunnan kehittämis- ja toimeenpanosuunnitelman 2019–2022 mukaan ylioppilastutkintolautakunnan bruttomenot vuonna 2019 olivat 9,527 M€ ja bruttotulot 6,918 M€. Bruttotulot koostuivat tutkintomaksuista. Tässä esitetyt kansallisen arviointiverkoston tulopohjaksi koulutuksen järjestäjien tilittämät arviointikorvaukset, yhteensä 0,41 M€. Jos tulopohja kattaisi yhtä suuren osuuden toiminnasta kuin ylioppilastutkintolautakunnan osalta (72,6 %), arviointikeskuksen toimintamenot vuosittain olisivat 0,52 M€. Ylioppilastutkintolautakunnan osalta tässä raportissa esitetyt muutokset aiheuttaisivat lisätyötä ja -kustannuksia.

Johtopäätöslistauksessa on useita kohtia, joissa opetus- ja kulttuuriministeriö voisi

infor-maatio-ohjauksellaan ohjata maan kehittäjälukioiden kehittämistehtävät tukemaan tätä muutosprosessia.

Lukiodiplomijärjestelmän uudistuminen ja vahvistuminen aiheuttaisi myös laajaa täyden-nyskoulutusta kuvataiteen, liikunnan ja musiikin, teknologian sekä yrittäjyyden ja työelämätaitojen osalta. Mikäli jokaisesta lukiosta näihin koulutuksiin osallistuisi yksi opettaja, kustannusvaikutus olisi selvityshenkilöiden mukaan karkeasti arvioiden 565 500 €. Tämä kustannus syntyisi kouluttajan palkoista ja koulutuksen järjestäjän kustannuksista ja on laskettu Opetushallituksen perimien koulutuspäiväkustannusten mukaisesti.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

- 1) Kyllä vastaavat täysin
- 2) Kyllä vastaavat suurelta osin
- 3) En osaa sanoa
- 4) Eivät vastaa suurelta osin
- 5) Eivät vastaa laisinkaan

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Silander Tiina
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Blom Heikki
Opetus- ja kulttuuriministeriö